

Wypisów NIE nakładam!

akt. przekazywane
tymczasowo Dyktando
nie J. Kuczyński

STELMACHOWSKA

AK
W-wa

Maria

zd. Lisowska
II v. Rzewuska

2807 / WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — 2807 / USK

Stelmachowska Maria

z d. Lisowska

II v. Rzeczka

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa ✓ K-1, 5-1

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora —

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ K-1, 5-1

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

III/1 – dot. rodziny relatora —

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945) —

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne... —

IV. Korespondencja —

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotografie ✓

I/1. Relacja własna:

- Relacja („biografia”) Marii Rzesuskiej opracowana przez syna relatorki Andrzeja Rzesuskiego, z dnia 14.12.1995r. Msp. oyg. k. 1, s. 1.

05.10.1913 - 04.11.1995 1/1/1

W-wa 14.12.95r.

Biografia

Maria Rzewuska z domu Lisowska urodziła 05. października 1913 r we Lwowie. Studia farmaceutyczne ukończyła na Uniwersytecie im. Jana Kazimierza we Lwowie 15.12.37r. Karierę zawodową rozpoczęła w aptece w Stargardzie Gdańskim w 1938r. Po kilku miesiącach zmieniła miejsce pracy na aptekę w Chojnicach. W sierpniu 1939 wyszła za mąż za Lecha Stelmachowskiego, absolwenta Politechniki Lwowskiej. W połowie 1939 przeprowadziła się do Poznania, następnie została wysiedlona do Generalnej Gubernii i zamieszkała w Warszawie. W listopadzie 1939 rozpoczęła pracę zawodową w aptece Dłuskiego i Skierskiego przy ul. Nowolipki. Pracując zawodowo na terenie Getta nosiła bezinteresowną pomoc Żydom przenosząc między innymi artykuły żywnościowe, użyczając swojej przepustki dla działaczy "Żegoty" (Rady Pomocy Żydom) i do wyprowadzania Żydów poza obszar Getta. Od 1940r. opiekowała się poszkodowanymi żołnierzami września w Schronisku dla Weteranów Wojenych ul. Floriańska 2 z ramienia PCK. Pod tym samym adresem od 1941r. pracowała społecznie w Oddziale Praskim Towarzystwa Opieki nad Więziami "Patronat". Po zmianie siedziby apteki Dłuskiego i Skierskiego pracowała w aptece przy ul. Długiej 16, będąc członkiem organizacji AK "Pomoc Żołnierzowi" pseudonim "Lecha". W ramach tej organizacji przeszła pełne przeszkolenie sanitarne. W Powstaniu Warszawskim brała czynny udział jako sanitariuszka w punkcie sanitarnym Zgrupowania 1662 Obwodu AK Praga V Rejon. Pracę społeczną w ramach różnych struktur PCK kontynuowała do 1949 roku. (odznaczona złotą odznaką PCK.) W listopadzie 1944 włączyła do prac spontanicznie utworzonej na Pradze Okręgowej Izby Aptekarskiej. Od 01.01.45 była członkiem Zarządu Okręgowej Izby Aptekarskiej, który do połowy czerwca 1945 pełnił obowiązki Naczelnej Izby Aptekarskiej, reprezentując całe środowisko wobec władz administracyjnych. Do obowiązków organizacji samorządowej należało ustalanie cen na leki, ich kontrola, organizacja wytwórczości farmaceutycznej, obrotu towarowego, pomoc naukowcom i powracającym do kraju. Obok tego starano się o lokale - najpierw dla Spółdzielni Produkcyjnej (Stalowa 67), później dla Izby (Brukowa 31). Innym kierunkiem działalności był współdziałanie przy zorganizowaniu plantacji roślin leczniczych w Kazuniu Polskim. Jeszcze inną stroną aktywności była współpraca przy organizowaniu Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Warszawskiego. W roku 1946 mgr Stelmachowska doprowadziła do otwarcia pierwszej apteki na Woli na ul. Górczewskiej róg Okopowej. W lipcu 1947 zawarła związek małżeński z Tadeuszem Rzewuskim. Pracowała też jako kierowniczką w aptece przy Placu Narutowicza. Ostatnim miejscem pracy zawodowej była apteka na ul. Pruszkowskiej róg Sanockiej. Od momentu zorganizowania punktu wydawania leków pod protektoratem Komisji Charytatywnej Episkopatu Polski pracowała w nim społecznie od 01.04.82 r. do likwidacji w 30.06.94r. Punkt ten mieścił się przy parafii św. Jana Bożego OO Bonifratrów. Następnie, do ostatniej swojej choroby pracowała bezinteresownie w punkcie aptecznym przy Stowarzyszeniu Pomocy Bezdomnym Pogotowia Społecznego ul. Poznańskiej 13. Maria Rzewuska zmarła 04. 11. 95 r.

Opracował syn inż. Andrzej Rzewuski.

Materiały źródłowe w posiadaniu autora.

Za zgodności:
Anna Dyrłacz
tel. 6212759.

Wpłynęło dnia 5.06.2001
Ldz. 2381 HSK 2001

II. Materiały uzupełniające relację:

- Nekrolog Marii Rzeuskiej (buel źródła) Msp. oryginalny
wycinek gazety. K-1, s.1.

i

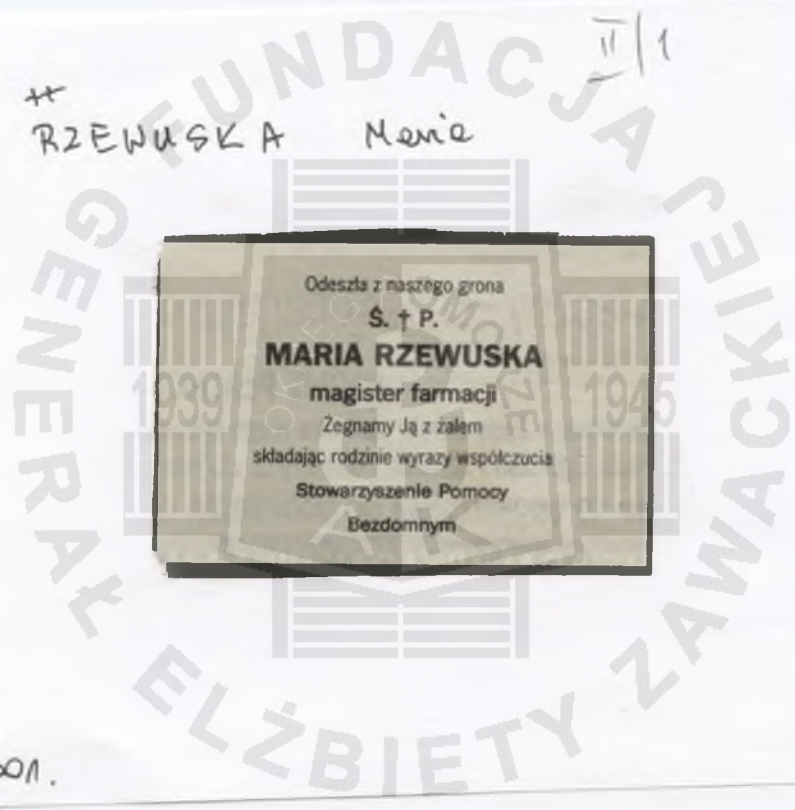
++
RZEWUSKA Maria

II/1

AK
W-we

Odeszła z naszego grona
S. † P.
MARIA RZEWUSKA
magister farmacji
Żegnamy Ją z zalem
składając rodzinie wyrazy współczucia
Stowarzyszenie Pomocy
Bezdomnym

D.kw. Vj 2001.

J. 2807/USK

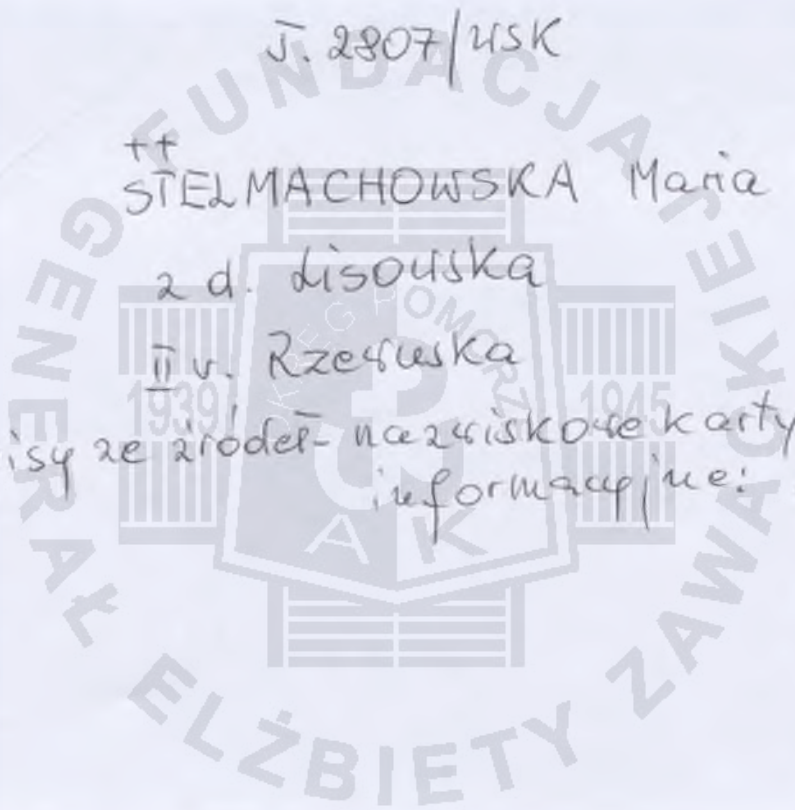
AK
W-ca

††
STELMACHOWSKA Maria

z d. Lisowska

ii v. Rzesuska

1 v. Wypisy ze źródeł - nazwiskowe karty
informacyjne: 1.

i

J. 2807/USK

AK
w - usa

++
STELMACHOWSKA Małgorzata

2 d. Lisowska

II v. Rzeczuska

1939
2v. Relacja.

B. Rojek 2015.

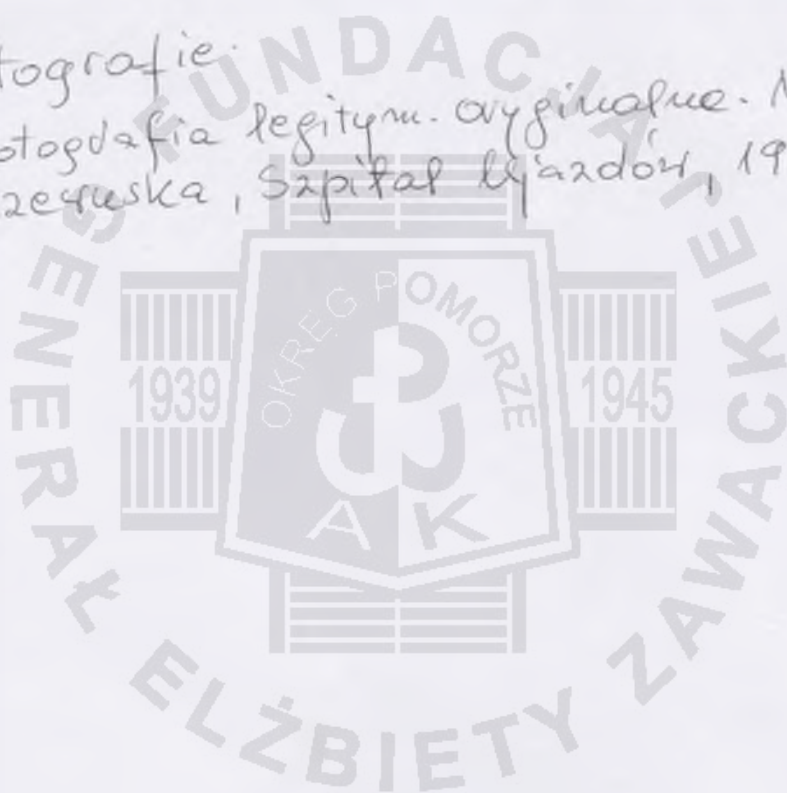

J. 2807 | WSK

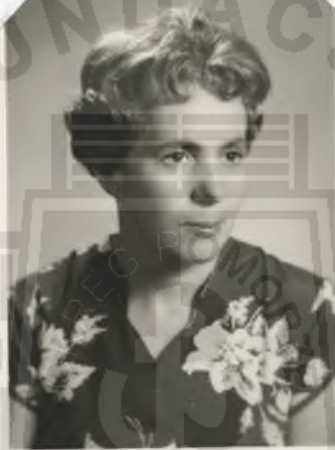
AK
Warszawa

⁺⁺
STELMACHOWSKA Maria
2 d. Lisowska
II v. Rzesuska

VI. Fotografie:
- Fotografia legitym. oryginalne. Maria
Rzesuska, Szpital Białych, 1939r.

VI/1

1939

1945

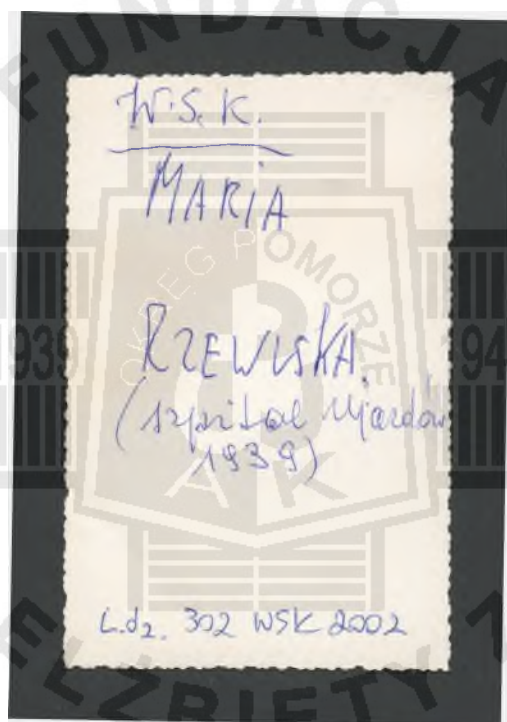
AK

NSK

Maria Rzesuska
szpital kładoból 1939v.

STELNACHOWSKA Maria

